

Škoda vsak četnik in velja s... vred ali v Mariboru...
 20 K, za četrta leta...
 50 K...
 se pošlje na upravn...
 Slovenskega Gospodarja...
 Maribor, Koroska cesta št. 5...
 se dopušča do odpovedi...
 se plačuje naprej...
 Telefon št. 220.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Učje „Katal... dobivajo list brez posebne...
 ročnine. — Uredništvo: Koroska...
 cesta št. 5. Rokopisi se ne vrnejo...
 Upravištvu sprejema naročila...
 inserate in reklamacije. Cen...
 inseratov po dogovoru. Za vs...
 kralne oglase primeran popis...
 Nezaprite reklamacije so poštni...
 proste.
 Telefon št. 220.

13. številka

Maribor, dne 31. marca 1921.

55. letnik.

Pazite, za Vaš in Vaših otrok obstanek gre!

Naše ljudstvo pri volitvah v konstituantno ni popolnoma razumelo našega klika in se ni zavedalo strašnih posledic, ki nastanejo iz napačnih volitev. Sedaj ljudstvo čuti le še prve posledice teh volitev na svoji lastni koži, a hujše še pride, ako ne boste razumeli našega klika.

Zopet je prilika, da ljudstvo jasno in razločno pove in pokaže svoje pošteno mišljenje. Spet bodo sicer politično ovinkarili in spletkarili, toda upanje imamo, da se po dosežani izkušnjah ljudje po ogromni večini ne bodo dali oslepariti. Če pa se bodo, potem so si svoje nesreče, svojih bridkosti in težav sami krivi in jim ni pomagali.

Berite, premislite in sodite!

Sedaj se občinske volitve izvršijo tudi pri nas, ko so jih imeli že Albanci, Makedonci, Srbi, Hrvati, sploh vsi, samo zavedni in prosvitljeni naši slovenski kraji ne, ker so se naši demokracije ali liberalci volitev bali ter so jih zavlačevali, da so odpravili od seljave ljudstvo in lažje podpirali verižnike ter pustili gospodariti svojim laži-demokratskim doktorjem.

Marsikdo misli sedaj: čakaj, so sedu bom pri občinskih volitvah zasolil, in za upravo tistih par sto ali par lisoč kron pri občinskem gospodarstvu gre, pa se silno moti. Vsa ta je malenkost nasproti glavnemu in to je: 1. Ali hočete sedajni nered in nejasnost pri davkarjih? 2. Hočete visoko in krivično osebno dohodnino za Slovenijo? 3. Hočete visoke carine in žitnine? 4. Hočete, da Vi vse plačujete, drugi pa Vam gospodarijo v Vašini žulji? 5. Hočete podpreti verižnike in centraliste? Ako hočete vse to in še sto in sto drugih stvari — n. p. tudi to, da služijo naši sinovi v Makedoniji in v Albaniji — potem le volite vse stranke, ki so za centralizem. Ako pa hočete, da bo ljudstvo samo, da boste Vi sami odločevali, sami s svojim trudom in delom gospodarili in si po svojih potrebah in po svojih načelih uredili vse, potem se morate zjeffiniti in voliti samo eno stranko: našo Slovensko ljudsko stranko, odnose v njej združene kmete, obrtnike in delavce.

Jasen in glasen opomin morajo biti Vaše volitve sedajni vladi v Ljubljani in v Beogradu, da se Vi gospodarsko ubiti ne pustite! Pošteno in pravično naj vsak svoj kruh zasluži, in zavziva: vsi stanovi, vsa plemena, vse pokrajine. Mi se nečemo mešati v

gospodarstvo drugih, oni naj se ne mešajo v naše! Borili smo se proti nadoblasti Nemcev, borili se bomo zopet, ako treba, ker nečemo biti podložni, temveč enakopravni bratje. A bratstvo pa ni, ako eden drugega jezdi politično in gospodarsko.

Kdo je kriv sedanjih razmer?

V prvi vrsti so krivi sedanjih razmer demokratje ali liberalci in samostojni poslanci.

O liberalcih ni treba izgubljeni besede, saj jih poznate po njihovih dejanjih. Ovinkarji in hinavci so, ki so politično osleparili ljudstvo za pravo državljansko svobodo in se naslanjajo na milijonarje in verižnike. Vsi njihovi finančni ministri: Veljkovič, Stojanovič in Kumanudi le varujejo bankarske milijonarje, izsesavajo pa naše ljudstvo. Dr. Kukovec jim je pri tem početju prvi vneti ministrant.

Veliko več jasnosti je treba o samostojnejih in to smo sedaj dobili. Poslušajte, kaj pravijo o samostojnih poslancih in o stranki sami srbski kmetje, s katerimi so bili oni skupaj!

Vsi veste, kako so se samostojni hvalili, da bodo skupaj s srbskimi kmeti. Toda ti so jim bili ljudje prepoštene kmetijske politike, zato so jih zapustili in se bratijo z laži-demokratskimi verižniki. Kakor izjav so prodali za skledo leče ti Zerjavovi politični otroci vse ljudske naše koristi. Kakor Judež za srebrnike so oni za ministrske stolčke in kapitalistične interese prodali vse beograjskemu centralizmu in vsem zlim njegovim gospodarskim in posebej davčnim posledicam.

Kaj pravijo srbski kmetje poslanci?

Srbski kmetje poslanci, ki so bili dosedaj z našimi samostojnimi skupaj in poznajo njihove misli in njihovo dosedanje delo, pravijo:

„Samostojni so čisto navadni zapeljivi slovenskega kmetijskega ljudstva.“ Dalje pravijo po svojem predsedniku Avramoviču: „To so pravi sovražniki kmetijskih naprav in čisto navadni profitahejerji in njih delovanje v Beogradu jih je vodilo v vedno nove grehe in zločine proti kmetijskim interesom.“ Samostojni so predstavniki veleposestnikov in kapitalistov, njihovo vedenje kaže, da nimajo poštenega namena prilagoditi se resničnemu kmetijskemu programu, temveč so stranka za obrambo veleposestev v Sloveniji in za pridobivanje velikih do-

bičkov v zvezi s svojimi finančnimi pokrovitelji (liberalci) in so v stalni zvezi z demokratskim klubom. Duševni vodja in glavni krivec in spletakar pa je dr. Vošnjak. Predsednik Avramovič pravi dobesedno še sledeče: „Postopanje samostojnežev je postopanje navadnih špekulantov, verižnikov in uzurpatorjev. Jaz mislim, da je to klika, ki se je vrgla kakor panter (divja zver) na tilnik slovenskega kmeta in sedaj je prva dolžnost vseh onih, ki imajo pred očmi res le koristi malega kmetijskega posestnika, ne pa koristi svoje osebne ambicije ali svojih globokih žepov, da slovenske kmete reši iz rok teh ljudi.“

To niso naše besede, to je sodba freznih kmetijskih politikov, ki so v enem klubu s samostojnimi poslanci živeli. Ali ni vse do pičice tako, kakor je že pred volitvami pisal „Slovenski Gospodar“? Ljudstvo, pomisli, ali ti nismo že tedaj povedali bridke resnice? Spominjamo se, da je bivši poslanec prof. Ivan Vesenjaj že v drugi polovici leta 1919 in začetkom leta 1920 na shodih, posebno še v Ptuj, in poslanec dr. Hohnjec na raznih drugih krajih jasno povedal, kaj bo prišlo!

Ne dajte se zopet prevariti in oslepariti! Volite v občinske odbore same odločne moze poštenjake, vnete za javni blagor, pa tudi sposobne, da bodo imeli povsod korajžo in sposobnost povedati, kar zahtevajo Vaše koristi! — Zadnja, 12. ura biva, zato na branik za krščansko resnico in slavo kmetijsko pravdo! Volitve naj bodo po vsaki občini jasen protest proti sedajni vladi in njenim nakanam. Na plan, krščanski možje! V bran svojih načel za ozdravljenje države in cele človeške družbe na temelju krščanskega svetovnega naziranja in poštenega sporazuma.

Zahtevamo davčne knjižice!

V tej zadevi je poslanec dr. Josip Hohnjec dne 26. marca stavil na finančnega ministra to-le interpelacijo:

Davčna bremena, navaljena na ramena delavnih slojev, rastejo ne le samo od leta do leta, marveč od mesca do mesca. Kmet, obrtnik in delavec v naših pokrajinah opazuje s težko pritaženo nevoljo in z nekako grozo to strašno porast izplačil, s katerimi njegovi dohodki ne stojijo v pravem razmerju. Ali zadolžiti posestvo, ali pa ga prodati ter po širokem svetu iskati zaslužka: taka bodočnost se

prav mnogoteremu našemu kmetu poč ogromnim pritiskom zaporedoma naraščajočih davčnih bremen obeta že v najbližjem času.

Mučno vpliva na slovenskega našega kmeta zavesti, da so davčna bremena v naši državi nesorazmerno in nepravično razdeljena. Greh je zopen socialno pravičnost, ako se na gospodarsko šibke in slabe navaljujejo takšna bremena, da pod njihovo težo omahujejo in padajo, dočim se velekapital, ki ima prevlast v industriji in zlasti v naši trgovini, zna pod zaščito vodilnih krogov v naši državi vedno obraniti najhujšega pritiska. Pro tivno je tudi ne samo socialni pravičnosti, marveč tudi državni ideji, ako so davki neednako razdeljeni po raznih delih naše države, da morajo nekateri pokrajine plačevati sorazmerno veliko več davka kakor druge. Sloveniji je vsaj na tem polju prisojeno prvenstvo. Bati se je, da bodo tisti državni oblastniki, ki se tako radi širokoustijo o enakopravnosti kot trdni podlagi naše države, napram zahtevi o enakopravnosti v vprašanju davkov, še dolgo ohranili gluha ušesa.

Našega kmeta tudi jako muči tista negotovost, ki je v slovenski pokrajini zadnji čas zavladala glede na predpis in odplačevanje davkov. Vseповsodi se kmetje pritožujejo, da nimajo nobenega pregleda, ali so že poplačali vse davke, ali ne, in koliko še znašajo ti davčni zaostanki za kako leto. Ne po lastni krivdi, marveč vsled krivde davčne oblasti morajo plačevati velike opominjevalne stroške. Poleg zamudnih obresti, ki znašajo 4%, morajo še plačati ogromne opominjevalne pristojbine, ki znašajo 4 K od vsakih 100 K davčnega zaostanka. Dočim se opominjevalni stroški prej znašali le večjemu kaki 2 K, danes znašajo na stotine in tisoče K. Kmet, ki je vplačal velike svote denarja za razne davke, je sedaj trdno prepričan, da je zadostil svoji davčni obveznosti za določeno leto. Naenkrat pa dobi od davčne oblasti opomin, ki zahteva nova ogromna vplačila in obenem še velike opominjevalne stroške, ker ni pravočasno plačal davke.

Tako se javnost vedno znova razburja in ljudstva se polasča vedno večja nezaupnost napram finančni oblasti. Ljudje stojijo povsod pod vplivom splošnega občutja, da so popolnoma izdani samovoljnosti davčnih oblasti, ki tega nereda ne odpravijo, marveč se ga poslužujejo kot sredstva za svoje fiskalne nagone.

Zato naši davkoplačevalci odločno zahtevajo od finančne oblasti, da napravi v Sloveniji red v zadevi dav-

Zaklad na otoku.

iz angleškega prevedel Paulus.

(Dalje.)

„Gospa, pojdite gori k vašemu možu, pa mu, če le mogoče, prav ničesar ne povejte. Jaz moram pa poskusiti, da rešim temu človeku njegovo ubogo, ničvredno življenje. Jim, vi pa pojdite po skledo!“

Ko sem se vrnil s skledo, je bil kapitanov rokav že odvihlan in njegova mišičasta roka razgaljena. V kožo je bilo z iglo in modro barvo vbodele: „Obilo sreče!“ „Bill Bones“ in njegova ljubezen!“ in gori ob ramenu so bile s samimi vbodljajmi zarisane — vislice in človek, obešen nanje.

„Preroška slika!“ je dejal zdravnik ter pokazal na moža in na vislice. „Sedaj pa, prijatelj Bill Bones, bomo pogledali, kako barvo ima vaša kri! Jim, ali se bojite krvi?“

„Ne!“

„Dobro torej! Držite skledo!“

Vzel je puščico in odprl kapitanu žilo.

* Izgovori: Bonnz.

Mnogo krvi je izteklo, preden je bolnik odprl oči in pogledal megleno krog sebe.

Najprvo je spoznal zdravnika in ježno je namrščil obrvi. Potem je zagledal mene in oči so mu zrle prijazneje. Namah pa je izpremenil barvo, skušal je vstati in kriknil je:

„Kje je „Črni Pes“?“

„Tu ni nobenega črnega psa“, je odvrnil zdravnik, „razen onega, ki tišči vas za vrat! Rum ste pili, zadela vas je kap, prav kakor sem vas svaril, in ravnokar sem vas potegnil nazaj iz groba, četudi proti svoji volji. In sedaj, Bill Bones —“

„To ni moje ime!“ mu je segel v besedo.

„Mi je vseeno!“ ga je zavrnil naš zdravnik. „Pomorski rokovnjač, ki ga prav dobro poznam, se tako imenuje, in jaz vas tako kličem, ker je najkrajše! Kar vam imam povedati, je pa tole: Eden kozarec ruma vas še ne bo ubil, toda če izpijete enega, bodele izpili še drugega in tretjega in jaz stavim svojo lasuho, ako se tamen popolnoma ne odpoveste, bodele umrli, razumete, umrli bodele in odšli k svojim dedom, kakor svetopisemski mož! —“

Sedaj pa se malo potrudite, pomagali vam bomo, da pridete v posteljo.“

Z velikim trudom smo ga vsi trije spravili po stopnicah in položili na njegovo posteljo. Glava mu je padla na blazino, kakor bi že spet omedleval.

„Torej zapomnite si!“ mu je še zabičeval. „Moja vest je čista! Povedal sem vam svoje mnenje! Beseda rum je smrt za vas!“

Odšel je, pogledal k mojemu očetu in potegnil mene za seboj.

„Ni še sile“, mi je dejal, ko so se zaprla vrata za nama. „Puščal sem mu krvi dovolj, da bo imel mir za nekaj časa. Naj ostane vsaj teden dni v postelji, to bo dobro zanj in tudi za vas. Če ga pa zopet zadene kap — je po njem!“

III.

Popoldan sem stopil h kapitanu s hladilno pijačo in zdravili. Ležal je, kakor smo ga pustili, le glava mu je bila nekoliko višje. Slab je bil in zelo razburjen.

„Jim“, je rekel, „ti si edini človek v tej-le hiši, ki je še nekaj vreden — in ti veš, da sem bil vedno dober s te-

boj! — Ni bilo meseca, da bi ti ne bil podaril srebrnega groša! — In glej, daleč sem prišel — vsi so me zapustili! — Jim, prijatelj, ali bi mi prinesel — majhen kozareček — čisto majhen kozareček ruma? — Jeli dragi mi prijatelj?“

„Zdravnik je —“, sem začel.

„Zdravniki so vsi čenče!“ mi je segel v besedo in s slabotnim glasom, pa jedrnat zaklel. „In tale vaš zdravnik, kaj ve on o pomorskih? — Ne deželah sem bil, kjer je vroče, kakor v peči, ti pravim, foveriši so cepali, kakor muhe, od rumene mrzlice; bil sem v deželah, kjer se je zemlja kar zibala od potresov kakor morje — kaj ve vaš zdravnik o takih krajih — in jaz sem živel od ruma, rečem ti, od ruma sem živel! Rum mi je bil jed in pijača, mož in žena mi je bil in če ne dobim takoj sedaj kozareček ruma — bom obležal, kakor stara barka brez vetra na obrežju in moja kri bo prišla nad tebe, Jim, in nad tistega čenčastega dohtarja —!“

Tako je zabavljaj in ternal s pro sečim glasom.

(Dalje prihod.)